

Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelun neuvottelukunnan kokous 9, 4/2015

Pöytäkirja

Aika 16.9.2015 klo 12:30 – 15:30

Paikka Etelä-Suomen aluehallintovirasto (ESAVI), Ratapihantie 9, Helsinki

Jakelu Neuvottelukunta, Eläinten hyvinvointikeskus

Jäsenet ja (varajäsenet)

Outi Vainio, puheenjohtaja, Helsingin yliopisto
(**Eero Lehtonen**, varapuheenjohtaja, Helsingin yliopisto)

Matti Poutanen, Turun yliopisto: tieteellinen tutkimus ja opetus
(Esa Hohtola, Oulun yliopisto)

Raimo Tuominen, Helsingin yliopisto: tieteellinen tutkimus ja opetus
(Petri Hyytiä, Helsingin yliopisto)

Kristiina Haasio, Orion Oyj: teollisuus
(**Jukka Puoliväli**, Charles River DRS Finland)

Ulla-Marjut Jaakkola, Turun yliopisto: eläinten hoito ja eläimille tehtävät toimenpiteet
(Iiris Kasanen, Incisor)

Hanna-Marja Voipio, Oulun yliopisto: eläinlääketieteellinen asiantuntemus
(Timo Soveri, Helsingin yliopisto)

Salla Tuomivaara, Eläinsuojeluliitto Animalia ry: vapaaehtoinen eläinsuojelutyö
(**Maria Lindqvist**, Suomen eläinsuojeluyhdistysten liitto ry)

Tuula Heinonen, Tampereen vaihtoehtomenetelmäkeskus FICAM: vaihtoehtoiset menetelmät
(**Tiina Palomäki**, Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus)

Matti Viluksela, Itä-Suomen yliopisto: vaihtoehtoiset menetelmät
(Teija Oinonen, Orion Oyj)

Anna Valros, Helsingin yliopisto: eläinten hyvinvointia koskeva tutkimus
(**Satu Mering**, Itä-Suomen yliopisto)

Markku Oksanen, Turun yliopisto: eläinten pidon etiikka tai yhteiskuntatieteellinen tutkimus
(**Birgitta Wahlberg**, Åbo Akademi)

Tapani Parviainen, Etelä-Suomen aluehallintovirasto ESAVI
(Hanna Rintala, Itä-Suomen aluehallintovirasto)

Jarmo Wahlfors, Opetus- ja kulttuuriministeriö

Tiina Pullola, Maa- ja metsätalousministeriö
(Susanna Ahlström, Maa- ja metsätalousministeriö MMM)

Sari Salminen, eläinsuojeluasiamies

Satu Raussi, Eläinten hyvinvointikeskus
Tiina Kauppinen, Eläinten hyvinvointikeskus

Eila Kaliste, sihteeri, Etelä-Suomen aluehallintovirasto ESAVI

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12.40. Todettiin Paula Hirsjärven osallistuminen kohdan 4 käsittelyyn asiantuntijana.

2. Edellisen pöytäkirjan hyväksyminen

Pöytäkirja on ollut kommentoitavana keskustelualustalla. Hyväksyttiin.

3. Maa- ja metsätalousministeriön terveiset

Kesän aikana toimitettiin EU:n komission nettisivuille tietoa 3R-menetelmien edistämisestä Suomessa: http://ec.europa.eu/environment/chemicals/lab_animals/3r/advance_en.htm Lokakuussa kokoontuu EU:n jäsenvaltioiden yhteyspisteiden kokous, jonka asialistalla on muun muassa tilastointiin liittyviä asioita sekä direktiivin 2010/63/EU 58 artiklassa edellytetyn uudelleentarkastelun toteuttaminen.

4. 3R-periaatteen edistäminen

3R-menetelmien käytön selvitys

Neuvottelukunta teki alkuvuonna kyselyn siitä, mitä 3R-menetelmiä on suomalaisessa tutkimuksessa käytössä. Vastauksia saatiin 124 kappaletta, joista 20 vastausta oli tutkimusryhmien (yhteensä 192 tutkijaa) antamia. Suomessa on arviolta noin 1500 tutkijaa tai tutkijaksi koulututtavaa. Neuvottelukunta myös pyysi tieteellisiltä yhdistyksiltä lausuntoja näiden mahdollisuuksista edistää 3R-menetelmien käyttämistä. Lausuntoja tuli kolmelta yhdistykseltä. Lausuntopyyntö lähetetään vielä eri yhdistyksille.

Selvityksen ja lausuntojen taustalla oli neuvottelukunnan päätös laatia kannanotto valituille ministeriöille. Kehittämisehdotusten pohjaksi tarvitaan tietoa asioista, jotka edistävät 3R-periaatteen toteutumista ja eläinten hyvinvointia sekä siitä, mitä maassamme on 3R:n edistymisen eteen jo tehty. Kokous jatkaa pohdintaa selvityksen, yhdistysten lausuntojen ja neuvottelukunnan keskustelujen hyödyntämismahdollisuuksista sekä 3R-aloitteiden tekemistä seuraavassa kokouksessa.

Selvityksen vastauksissa nousivat 3R:n edistämisessä esille toiminnanharjoittajien eläinten hyvinvointiryhmät ja koulutus. Kokous totesi eläinten hyvinvointiryhmien olevan avainasemassa 3R-tiedon seuraamisessa ja siitä tiedottamisessa. Sovittiin, että Etelä-Suomen aluehallintovirasto perustaa alustan eläinten hyvinvointiryhmien tiedonvaihdolle. Maailmalla on myös paljon hyviä 3R-tietosivustoja, joita alalla toimijoiden tulisi hyödyntää tehokkaasti. Linkitykset sivustoille tulisi olla helposti saatavilla ja yhteen paikkaan koottuna.

Koulutuksen ja tiedon jakamisen tarvetta on keskustelun perusteella ainakin kahdella tasolla, toisaalta eläinten hyvinvointiryhmien tarvitsemana ja toisaalta tutkijoiden tarvitsemana. Tutkijoiden koulutustarve jakaantuu yleisempään koulutukseen sekä tieteenala- tai tutkimuslaitoskohtaiseen täsmäkoulutukseen. Yleisen tason koulutusta eläimiä korvaavista menetelmistä voisi olla tarjolla eläinten käytön suunnittelijoiden koulutuksen yhteydessä. Ficam (suomalainen vaihtoehtomenetelmäkeskus) olisi luonteva tällaisen koulutuksen tarjoaja yliopistoille tai tutkijakouluille.

5. Koe-eläinten hyvinvoinnin määritelmä

Tutkimukseen ja opetukseen käytettävien eläinten hyvinvoinnin määritelmää on kehitetty keskustelun perusteella. Kokous hyväksyi koe-eläinten hyvinvoinnin määritelmän. Määritelmä käännetään myös englanniksi.

6. Tavoitekasvatettujen eläinten kotiuttaminen

Neuvottelukunta on todennut aiemmin, että kaikkien eläinlajien osalta olisi varmistuttava siitä, että eläimet pääsevät hyviin oloihin, mikäli ne luovutetaan yksityiselle taholle. Tokesin tavoitteena on ohjeistuksen luominen, joka ohjaisi toiminnanharjoittajia yhtenäisiin ja hyviin menetelmiin. Ohjeistossa tulisi kuvata suositeltava luovuttamisprosessi. Siinä otettaisiin kantaa esimerkiksi seuraaviin kysymyksiin: kenen toimesta tiettyjen eläinten luovuttamisprosessi alkaa, miten katetaan kustannukset, miten turvataan eläinten hyvinvointi sekä mahdolliset rajoitukset luovuttamiselle, kuten esimerkiksi geenimuunnos perimässä tai eläinten terveydellinen tilanne.

Kokous asetti työryhmän (Ulla-Marjut Jaakkola, Eila Kaliste, Hanna-Marja Voipio) luomaan esillä olleen otsikoinnin pohjalta suositusluonnosta. SEY (Suomen eläinsuojeluyhdistysten liitto) on muokannut edellisen kokouksen keskustelun pohjalta aiemmin esittelemiään ehdotuksia ”Hanke tavoitekasvatettujen, koekäytöstä poistettavien pikkunisäkkäiden sijoittamiseksi yksityisiin koteihin” sekä ”Pikkunisäkkäiden sopeuttamissuunnitelma”.

7. Muut asiat

Eläinten hyvinvointikeskus ja eläinsuojeluasiamies ovat järjestämässä seminaaria 3.11.2015 Helsingin yliopistolla, aiheena rottien käytöstä tutkimuksessa sekä rotan eri rooleista yhteiskunnassa.

8. Tiedoksi

Eero Lehtonen osallistuu Suomen akatemian valtuuttamana 21.-22.9.2015 Science Europe:n järjestämään kokoukseen: Workshop on Improving Science Quality through the Replacement, Refinement and Reduction of Animals in Biomedical R&D.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on julkaissut [alustavia tietoja eläinten käyttömääristä](#) tutkimus- tai opetustarkoituksessa vuonna 2014. EU julkaisee täydelliset tilastot myöhemmin. Eläinten käyttö tilastoidaan muun muassa vakavuusluokittain.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on julkaissut tietoja toiminnan ohjauksesta ja valvonnan periaatteista sekä [valvontatiedot vuosien 2013 ja 2014](#) osalta.

Education and Training Platform for Laboratory Animal Science [ETPLAS](#):

The Platform provides a forum for exchanging information on laboratory animal science education and training therefore helping to establish mutually recognised training courses. Successful completion of such a harmonised course enables working with laboratory animals and promotes free movement of competent personnel in the EU.

9. Seuraavat kokoukset

17.11.2015 kello 12.30 – 15.30

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päättää kokouksen klo 15.35.